

fortrinsvis i Afrika, hvor udviklingen går tilbage, hvor den enkelte borger bliver fattigere og fattigere. Forskellen mellem disse to grupper er nok så væsentlig som forskellen mellem i- og u-lande. Der er voksende forståelse for, at skal de dårligst stillede lande hjælpes, kan det kun ske ved en yderst radikal udvikling, så de kommer ud af den onde cirkel af stigende fattigdom, herunder stigende udlandsgæld, en stærkt voksende befolkning og miljønedslidning. Det er faktorer, der griber så nøje ind i hinanden, at medmindre cirklen brydes radikalt, vil selv nok så megen u-landshjælp ikke hjælpe meget.

Det led, som kan brydes, og som er blevet brudt i enkelte u-lande, er befolkningstilvæksten. Dæmpes den kraftigt, er der håb om, at den økonomiske vækst omsættes i højere velstand.

4. Af ovennævnte grund vil WWF Verdensnaturfonden foreslå, at Danida så kraftigt som muligt støtter de demokratiske bevægelser, der findes i de fleste eller alle u-lande, for familieplanlægning og en aktiv befolkningspolitik og betragter familieplanlægning som en fundamental nøglefaktor i disse landes udvikling.

5. I mange u-lande findes »græsrodsbevægelser«, non-governmental organizations, som arbejder for miljøet. At støtte dem er ofte en uhyre effektiv måde til at fremme et engagement i miljøbeskyttelse og en folkelig debat i u-landene.

Der kan være administrative vanskeligheder, navnlig hvis grupperne opfattes som politisk oppositionelle. En del andre landes bistandsorganisationer (f.eks. Holland, Tyskland, England) er i stand til at støtte NGO'er, nogle af dem ved at kanalisere penge gennem organisationer som WWF. Også Danida bør alvorligt overveje denne mulighed.

6. Danida burde efter vor mening udnytte IUCN mere aktivt. The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources har en ekspertise, som Danida i høj grad kunne bruge. Som eksempel kan nævnes den nyligt afsluttede udarbejdelse af miljøhandlingsplaner for de enkelte lande. Her kunne man nok med held have brugt IUCN's ekspertise til at lave miljøprofiler om disse lande, snarere end at gøre det selv.

7. Flere steder i Danida's miljøhandlingsplan understreges det, at u-landene må opbygge større ekspertise i økologi, også i den centrale administration, for at kunne styre landet frem mod en bæredygtig udvikling.

Efter WWF's mening kræver denne omstilling også at Danida selv, inden for sit eget administrative system, yderligere udbygger sin økologiske ekspertise.

8. Med hensyn til landevalget har WWF ingen særlig kommentar. Danida's prioritetslande er i høj grad WWF's prioritetslande.

Med venlig hilsen

WWF VERDENSATURFONDEN

Vibeke Skat-Rørdam

generalsekretær